

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 17. Zettortdeenâ 26tâ April 1845.

• D e b b e f s d a h r s .

Rahdam tehnam bija weenweeniga un ta patte gohdiga un deewabihjiga meita, ko winsch gauſchi miſhoja, wiſſwairak tadeht, ka winsch to bija patſ, pehz winnas mahſes nahwes, isaudſina-jiſ. Schi meita wianu arri lohti miſhoja, un dohmaja ſcho leelu preeku wehl ilgi turreht; bet redſi, Deewſ to bija zittadi nodohmajis, prohti winnas miſhu tehru zaur nahwi pee ſewim aizi-naht.

Meitina no leeleem ſirdehſteem apnemta deenahim un naſtim raudaja, un palaiſta, kâ kaſda aitina pohſta tuſkneſi, ta ilgojahs pehz ſawa miſhta tehwa. „Al, kaut jell es to kahdu reiſ redſetu tur winnâ paradihſe.“ Tâ dohmajohſ falds meegs to apnehme, un winna redſeja ſapni kahdu dahrsu pilnu ar jaukahm ſeedoſchahim pufkehſm, ar tahdahm, kahdas winna wehl ne kad ne bija redſejuſe. Selta ahboti tur ſpibdeja pee fudraba kohku ſarreem. Preezijs winnai tehws nahze prettim un ſazzija: „Redſi, behrnſ, kahdâ preekâ es ſchê dſihwoju.“

Tohs wahrduſ ſazzidams taſ wianu pee rohkaſ nehme un tai tuhktoschas jaukaſ pufkes rahdija. „Lauj man,“ winna ſapni us tehru ſazzija, „ſcho jaunu rohſchu pumpurinu nopluhkt.“ — „Pluhz wianu,“ tehws atbildeja, „kad tu tiſ to eeppehji.“ Bet pumpuriniſch no winnas behdſe. „Redſ, manna meita,“ tehws ſazzija, „ta bija tawaſ dſihwes pufkſite. Terw ne buhſ, un tu arri ne drihktſi wianu neiſeedejuſchu nopluhkt; winna gan ſeed ſtarp ehrſſchkeem, un paſtahw tomehr ſawâ ſeedeſchana pilna un jauka.“

„Al, miſlaih tehws,“ ſchi ſazzija, „rahdi wan jell tawu un mannas mahſes dſihwes pufkſi.“ — „Redſi, ſchê us to kaſtinu abbas

pufkes, weenu ſenn, ohtru nu tiſ noſeedejuſchu.“ —

Brihnodamees wianu apluhkoja taſ jaukaſ pufkes tai dahrsâ, daſchas no tahm wehl bija ar pumpureem neiſplaukuſchas, zittas paſchâ ſeedeſchana un zittas jaw ſawihkuſchas. — „Manna miſhta meita,“ tehws ſazzija, „ſchê tu redſi to leelu dſihwes dahrsu, pilnu ar iſ redſeteem zilwekeem. Engeli irr ſargi par teem kohkeem un wianu augleem; es un tawa mahte, mehſ abbi effain tawa pumpurina ſargi.“ „Al, kur tad irr manna mahſe?“ waizaja meitina tehnam; bet ta debbeſiga ehna aiſgahje leelâ ſpohſchumâ tai garram, un meitina atmohdahs un ne redſeja wairſ neſſ tehru neſſ arri paradihſi; bet arweenu dſillâ firdi ta ſcho ſapni paturreja dſihwodama, un apnehmahſ ahtraki to dſihwes pufkſiti ne pluhkt, lihds paſcha neredſama dahrsneeka rohka to nahſ nopluhkt.

E. E.

• A k m i n u N m e n s .

Rahdas deenâſ dſihwoja wezſ, gohdigs un turklaht wehl neredſigs wihrs ar mahrdi Beda; taſ gahje pee rohkaſ waddahtſ apkahrt no pilfata us pilfatu, no zeema us zeemu, to preezas wahrdu ſeem zilwekeem ar nemittejamu preeku mahzidams. Kahdu reiſ winna rohkaſ ſehnſ to johkodams eewedde kahdâ leelâ akminaimâ leiſjâ, un ſazzija us to firmu tehru: „Gohdajams tehws, daudſ zilweki irr ſcheit ſapulzejuſchees un gaida us ſpreddi!“ Bezziſ tehws tuhdat kahduſ bihbeles wahrduſ iſwehlejees, pazehle ſawu baſſi un eefahze tohs iſſtahſtiht un zaur lihdsibahm us dſihwoſchana norahdiht. Winsch pamahzija, uſſkubbinaja, apdraudeja un eepreezinaja atkal tiſ firſnigi, ka wianam paſcham

runnajohrt affaras par waigeem ritteja. Sawu fpreddiki beigdams, wehz preeklahjamas wihjes winsch tehwareisi skaitija, un ar teem wahrdeem nobeiose: „Taws irr tas spehks un taws tas gohds muhschigi muhscham.“ Zè tuhdat no wiffahm puffedim tuhstoscheem gawiledamas balsis atbildeja: „Amen, augsti gohdajams tehws, Amen, Amen!“ Tas sehns isbihjahs tohti, un sawu pahrgalwibu noscheblodams, pakritta us saweem zelteem pee ta firmgalwa kahjahm un isfuhdseja tam fwehtam sawus grehkus. — „Mans dehls,“ firmgalwis fazzija, „woi tu ne effi rakstos lassijis: Kad zilweki kluffu zeetih, tad akmini brehks. Tadeht fargees us preekschu, dehls, ar Deewa wahrdeem johkotees! Jo Deewa wahrds irr dsihws un spehzigis un irr affaks, ne ka kahds abbeja puffè greefigis sohbins. Un ja kahda zilweka firds arri prett to apzeetinatohs, tad tomeht ir tai wisszeetaka akmini klaufiga firds warr rastees.“

F. M.

• Pahrgrohsiti wahrdi.

Preeksch ne fenn gaddeem eenahze Kursemme kahds Wahzsemnes students, un apmettahs pee kahda kunga behrneem par skohlmeisteru.

Students pee Kursemnes kungeem buhdams, fahze arri kahdus reitws wahrds no Latweeschu wallodas mahzitees, un tee pirnee wahrdi, fo tas sawa galwa eenehme, bija schee: pirmais „pamohdini manni rihta labbi agri!“ un ohtrais „kur tas zelsch eet?“ Skohlmeisters labbu laifu pee kungeem dsihwodams eepasinne arri labbi to widdu. ta, ka tas jaw usdrihkstejahs weens pats bes kutscheera braukt feereht. Kahda seemas deena tas par mescha zellu braukdams nomaldijahs un ne sinnaja, ka us mahjahm atpakkat tikt. Zè par laimi fastappahs tam leela garra rinda malkas weddeju, no kam winsch zellu praffija. Wet ak tawu johku! Tas gribbedams praffiht: „kur tas zelsch eet?“ isfauze: „pamohdini manni rihta labbi agri!“ Malkas weddeji ne warredami wiinu faprast, fo winsch gribbeja, fahze wiifi pilna kalla smeetees. Skohlmeisters waiga nosarjis, ne wahrdiru wairs ne

fazzidams, fadewe sirgam ar pahtagu un aissfrehje ka weefuls prohjam. F. M.

• Ne buhtu spranzifki prattis, tad buhtu wehl wairak dabbujis.

Kad 1812ta gadwa Spranzuschi ar Kree-weem karroja, tad gaddijahs, ka tai sweschai tautai, Kreewu semne eenahkuschai, bija ta leela falla deht, fo wiinna schè atradde, un Kreewu dischgabbalu deht atpakkat jagreeschahs us sawu fitu tehwu semni. Kas pats tohs laikus naw redsejis, tas lai paprassa sawam tehvam, jeb zittam wezzam zilwekam, tad dsirdehs, fo tee no Sprantschu gaddeem wehl mahzesh pastahsiht, ka wiinni paschi Sprantschu wirsnokus buhs waddajuschi no weenas muhschas us ohtru. Ta ka nu mehhs Kursemnes eedsihwotaji tohs waddajam, tapat tohs bij jawedd Pruhshu-semnes eedsihwotajeem, kad tee tai zauri gahje. Zè nu atgaddijahs kahdam Pruhshu semneekam 3 Sprantschu wirsnokus kahdu gabbalu west. Semneeks mannidams, kahdi nikni wihri tee bija, behdajahs, ka nu tas buhschoht prast ar saweem kungeem zella buhdams farunnatees. Zè gaddahs kahds sohbungals un fakka: Kad tu gribbi, es tewi pamahzischu spranzifki runnaht, ta ka tu warresi ar winneem zauri kultees. Semneeks par tahdu wehshi paleek preezigis un sohla tam dauds pateizibas doht, lai jelle kahdus wahrds tam Sprantschu walloda pateizohht.

Nu wihrs juhds sirgus, un jaunais skohlmeisters to mahza Sprantschu walloda runnaht, fazzidams:

Kad tee Kungi tewi us zella usrunna, tad falki tilkai tohs wahrds: oui bougre! (lassi: wui bugr!) Kad tu ta buhfi fazzijis, tad tee tuhdat sinnahs, fo tu dohma.

Wiss nu buhtu labbi bijis, bet wihrs ar teem preekeem, ka nu warresh ar saweem kungeem farunnatees, aissbrauz prohjam, un ne prassa, fo tee wahrdi, fo sweschâ walloda eemahzijeess isfaukt, sawa walloda apsihme. Jaunais skohlmeisters pats gan sinn, ka tee wahrdi: oui bougre! tik dauds nosihme, ka: tu spizbuls,

bet arri ne fa ne fakka. Tè nu brauzoht usrunna weens no teem Sprantscheem samu passi, gribbedams sinnacht, woi tabtu wehl irr lihds klastakam zeemam. Schis galwu pagreesis atbild: oui bougre! — Par tahdu lammaschanas wahrdu Sprantschi gan eeskaitahs, bet tomehr tee wehl zeete kluffu. Kad tee nu kahdu gabballinu tabtak bij braufuschi, tè atkal weens no winneem sawa walloba usfauze: Brauz tu ahtraki! Rutscheeris dohmadams kungeem istapt, atbild atkal ka jaw paraddis: oui bougre! Bet nu wairs ne isdewahs labbi, taggad dabbuja pahri slipru fullaku muggurâ. Wihrs isbihjees, un nu gribbedams ar wissu makti saweem kungeem pa prahnam isrunnaht, fahk notuli ween tohs parastus wahrduus sauft. Bet kas to dohs, Sprantschi fasskaituschees, dohd bes mitteschanas wihrum par mugguru, un wehlahs to ar kahjahm samiht. Par laimi tas sinnams zeems, lihds kam tee bij weddami, bija jaw klast. Wihrs pateizis Deewam, kad dabbusis tohs nolikt, steidjahs atpakkal. Mahjâs pahrbrauzis, winsch tuhdat simts pateizibas sawam labbdarritajam fazzija, kas tam aisbrauzoht to Sprantschu wallobu pamahzjis. Turklast winsch wehl teize: Ne buhtu es spranziski prattis, tad buhtu wehl wairak dabbusis. P — n.

* * *

• Labbi lihdsinnachts.

Kahds prahrigs wihrs fazzija us zitteem mahju laudim, kas parlabban pee galda sehdeja, us launagu gaididami: „Woi tur naw jabrihnahs, kahda leela ischfirriba tam sehnem no saweem wezzakeem; jo tehnam un mahtei irr tumschi bruhnas azzis un tam puifim itt gaischi fillas.“ — „Tas wehl naw nekahds brihnum,“ atbildeja pats saimneeks, ais galda sehdedams: „es posihstu melderi, kam abbi behli irr skurstena slauzitaji.“ P — n.

* * *

• Kas naw dsirdams.

Gaddijahs mahzitajam ar jaunesteem behrnu mahzibu turredamam elli nosihmeht zaur lihdsibahm, ka kahdu negantu weetu, fur nebeidsama ugguns degg. Kahda ohglu dedsinataja meita,

kas ne tabtu stahweja, to dsirdedama. speedahs fabihjusees mahzitajam klastaki nahkt.

Mahzitajs to nomannidams meiteni jauta: „Woi tew kas irr nesaprohtams, manna meita?“ — „Ak ne, zeenigs mahzitajs,“ fchi atbildeja, „es Jums tik gribbu luhgt, woi Juhâ ne warreet isgahdaht, lai tas welns tabs ohgles no manna tehwa atnemtu noht.“ E. C.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis 1c. 1c. 1c., tohp no Wentespils pilskunga teefas zaur scho sinnamu darrihts, ta us Kursemmes Krohna grunts waldischanas teefas pawehleschanu to pee Wentespils pilskunga teefas aprinka pederrigu Krohna semmes gabbalu „Gaile“ pee schihâ teefas no 22tra Merz f. g. us 3 gaddeem, tas irr lihds 22tru Merz 1848, us arrenti isjohlis, un tas isjohlischanas termins us to 24tu un 26tu April f. g. nolikt, kurrâ deenâ arri klastakas sinnas par scho leetu scheit warr dabhuht. Wentespilê, tai 30ta Merz 1845. I (E. C.) Uffeers E. v. Mirbach. (Nr. 1537.) Altuars Ed. v. Hertel.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis 1c. 1c. 1c., tohp no Krohna Schlpils pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas parradu jeb zittas prassischanas buhtu pee ta lihdschinnige Krohna Piskeresmuifchas saimneeka Brantamu Andreija Leepin, ubaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 11tu Juhni f. g., kas par to weenigu un isflehgshanas terminu nolikt, ar sawahm prassischaham scheit peeteiktes un teefas spreecumu sagaidiht. Krohna Schlpils pagasta teefa, tai 11ta April 1845. 3 (Nr. 262.) Peter Grünberg, pagasta wezzakajs. C. Franck, pagasta teefas skriweris.

No Grendshes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu prassischanas pee teem, pee Grendshes muifchas pederrigeem saimneekem, probti pee:

- 1) Andreija Rosenbaka, Waku mahjâs;
- 2) Tohma Winnera, Waku mahjâs;
- 3) Johna Rohrbaka, Leel-Nitereju mahjâs;
- 4) Mahrtina Streepmanna, Leel-Nitereju mahjâs;
- 5) Tohma Rosenburka, Dreimannu mahjâs;
- 6) Krischa Suntula, Teefnescha mahjâs;

7) Fanna Rosenbata, Mibstmuttu mahjäs;
 8) Otto Krause, Lubbukrohga mahjäs;
 buhtu, par kurreu mantu parradu deht konkurse spreesta, usaijinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 19tu Mei f. g. kas par to weenigu un ieslehgšanas terminu nolikt, ar sawahn prassichanahm woi paschi, woi zaur weetneekem, kur tabdi peenemmami, schein peeteiktes, jo wehlaq neweenu wairs ne klausih. Grensches pagasta teefa, tai 23schä Merz 1845. 1
 (L. S.) Kasper Meergrün, pagasta wezzakajs.
 (Nr. 54.) Kolleg. Reg. E. Sehrwald, pag. teef. ffrihw.

* * *

No Grensches pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu pee teem pee Grenschesmuishas peederrigeem sainneekem Andreija Steindorpa Mas-Ritereju mahjäs un Jehkaba Dubda Leel-Ritereju mahjäs, par kurreu mantahm parradu deht konkurse spreesta, usaijinati, pee saudeschanas sawas teefas dimu mehneschu starpä un wifewehlaq lihds 9tu Juhni f. g., kas par to weenigu un ieslehgšanas terminu nolikt, ar sawahn prassichanahm woi paschi, woi zaur weetneekem, kur tabdi peenemmami, schein peeteiktes, jo wehlaq neweenu wairs ne klausih. Grensches pagasta teefa, tai 7tä April 1845. 3
 (L. S.) Kasper Meergrün, pagasta wezzakajs.
 (Nr. 64.) Koll. Reg. E. Sehrwald, pag. teef. ffrihw.

* * *

Wiffi parradu deweji ta Lindes sainneeka Kapsu Martina Leijin, par kurreu mantu parradu deht konkurse spreesta, tohp usaijinati, lihds 7tu Juhni f. g. pee schih pagasta teefas peeteiktes, jo wehlaq neweenu wairs ne klausih. Lindes pagasta teefa, tai 7tä April 1845. 3
 (Nr. 55.) +++ M. Rosenfrauch, peefehdetajs.
 Grünthal, pag. teefas ffrihweris.

* * *

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas buhtu pee ta Zennesmuishas sainneeka Lohma Kraukla no Dimsu mahjahm, par kurreu mantu parradu deht konkurse spreesta, tohp usaijinati, lihds 27tu April f. g. pee schih pagasta teefas peeteiktes, jo wehlaq neweenu wairs ne klausih. Zennesmuishas pagasta teefa, tai 14tä Merz 1845. 1
 (L. S.) +++ Birkhahn, pagasta wezzakajs.
 (Nr. 11.) L. Uuterhuff, pagasta teefas ffrihweris.

Zaur scho tohp sinnomu darrihts, ka to mantu ta nelaika Pleenes muishaslunga Jakob Danischeweky, prohti: sudraba karotes, gultu-drahnas un daudf zittas leetas, tai 30tä April 1845 Mafa Brisulmuishä (pee Disch=Brifules peederriga) pabrdohs. Niddelmuishas pagasta teefa, tai 7tä April 1845. (Nr. 18.) +++ Kilme Dahwid, pagasta wezzakajs.
 L. Lehmann, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Wiffi un ikkatri pee Wezz=Uzes, Behnes, Zirohles un Remtenes=Weefahtes pagasteem peerakstii pagasta lohzehti, tiklabb wihrischki ka arri seewischi, kas taggad ar un bes passichm zittur usturrabs, tohp no appalschrafstitas muishaswaldischanas zaur scho usaijinati, 4 neddelu starpä no appalschrafstitas deenas zaur labbahm sibmehin schein peerahdiht, ka wiini pee tahs schai gaddä gaidamas pahrrakstischanas pee zitteem pagasteem sewi leel peerakstitees, jo pehz schi termina wiinaem buhs schuunis pagastis deenests janemim. Talabb tohp wiffas polizejas teefas luhgas, jo prohjam neweenu pee Wezz=Uzes, Behnes, Zirohles un Remtenes=Weefahtes pagasteem peerakstii zilweku bes passes ne turreht. Wezz=Uze, tai 20tä April 1845. 3

Wezz=Uzes un Remtenes muishaswaldischana.

* * *

Stradesmuishä pee Talsenes warr par Jabneem 1845 diwi udrauga-weetas dabbuht, ka arri mohdereschanu us arrenti. Klahrtas sinnas dohd Stradesmuishaswaldischana. 1

* * *

Tai 7tä Mei 1845 un tannis deenas pehz kam, preeksh pusedeenas no pulsten 10, Klihwesmuishä (pee Elleijas), kas pee Krohna Sefawas peederr, tai baktera kohrteli uhtrupi turrehs, kur kohka, blekka un warra tranus, weschu, gultu-drahnas, smalkus mahla tranus, glahses, pulstenu, sudraba leetas, bilde appalsch glahses, maggonu un daschdaschadas zittas istabas leetas, rattus un lammanas, sirgu leetas, ar ihseem wahrdeem wiffu, kas pee labbi eeriktetas nammabuhšanas peederr, prett flaitamunaudu pabrdohs. 2

W r i h w d r i e k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas-rahts A. Weitler, No. 142.